

Underlag – Det statliga anslaget som det ser ut idag till friluftslivet och skäl till att utöka statsanslaget – för att gynna friluftslivet och samhällsnyttan

Svenskt Friluftsliv är en paraplyorganisation för Sveriges friluftorganisationer och talesperson gentemot regering, riksdag och myndigheter. Vi är en av Sveriges största folkrörelser.

26 organisationer är medlemmar (*1)

1,6 miljoner medlemskap

7 000 ideella styrelser

263 miljoner ideella aktivitetstimmar (=126 380 årsarbeten) (*2)

I Svenskt Friluftslivs uppdrag ingår att stärka friluftslivets roll i samhället och att verka för att den långsiktiga finansieringen för friluftorganisationerna höjs. Friluftsliv innebär aktivitet och rörelse i vår natur och våra stadsrum utan krav på prestation.

När det ekonomiska anslaget inte löpande anpassas – finns det stor risk att aktiviteter och utvecklingen inom friluftslivet avstannar. En fördubbling av befintligt statsanslag skulle visa att ett starkt stöd för friluftslivet finns från statsmakten – och skapa nödvändiga förutsättningar för friluftslivet att kunna fortsätta bidra på ett positivt sätt i samhället.

Friluftslivets nytta för samhället

- Motverkar stillasittande (folkhälsa genom rörelse)
- Ökat psykiskt välmående (tillsammans utan prestation)
- Motverkar klimatkris (hållbara aktiviteter)
- Stöd och utveckling av demokratiarbete (friluftslivets organisationer bygger på demokratiska grunder, är en folkrörelse)
- Integration (naturen är en utmärkt arena för integration)

Johannesfredsvägen 7, 168 69 Bromma
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

- Ökad respekt för naturen och allemansrätten (slitage och trängsel har ökat i naturen pga. Coronapandemin)

Viktigt att notera

- Anslagsnivån från regeringen (utg.omr. 17, anslag 13:3) har ej ändrats sedan 2015. Anslagsnivån är på 47 785 000 SEK. (*3)
Som jämförelse kan nämnas att idrotten har 2 miljarder i årligt stöd från staten. Under Coronapandemin fick kultur- och idrottssektorn 2 miljarder i extra stöd sedan mars 2020. Friluftslivet har inte fått något riktat stöd från staten under pandemin.
- Friluftslivet omsätter ca 100 miljarder per år varav 2/3 i Sverige. Detta skapar ca 75 000 årsarbeten, ofta i glesbygd. (*4) Dock är endast en mycket liten del av denna omsättning inom friluftslivets ideella organisationer, som har en relativt begränsad ekonomi.
- Friluftorganisationerna har under Coronapandemin dränerats på sina ekonomiska resurser – två exempel nämns nedan
 - Svenska Kennelklubben ca 100 miljoner kronor (*5)
 - Svenska Turistföreningen ca 100 miljoner kronor (*6)
- Kostnaden för fysisk inaktivitet räknas så högt som 6 miljarder/år. (*7)

Det är viktigt att poängtera att friluftslivet skiljer sig från idrotten. I friluftslivet finns inget krav på prestation. För att i högre grad gynna möjligheterna för alla att komma ut i naturen och må bra - behövs ökat stöd från staten. Att fördubbla stödet så att det uppgår till 100 MSEK menar vi är skäligt eftersom:

- Ingen höjning skett sedan 2016
- Våra medlemsorganisationer omsätter det statliga stödet på ett utmärkt sätt enligt regeringens budgetproposition
- Under Coronapandemin har inget riktat stöd kommit från regeringen till friluftslivet och även om ett permanent anslag aldrig ska ersätta stödåtgärder så befinner sig Svenskt Friluftslivs medlemsorganisationer i en markant sämre ekonomisk situation än om anslagsnivån höjts till 100 MSEK under 2020

Svenskt Friluftslivs medlemsorganisationer har möjlighet att ansöka om medel både för organisationsstöd och projektstöd en gång om året. En del medlemsorganisationer har mer projektstöd än organisationsstöd och vice versa.

MEDLEMSORGANISATIONER Cykelfrämjandet, Friluftfrämjandet, Förbundet Skog och Ungdom, Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet, Riksförbundet Hälsofrämjandet, Riksförbundet Sveriges 4 H, Sportfiskarna, Svenska Brukshundklubben, Svenska Båtunionen, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Fjällklubben, Svenska Folksportförbundet, Svenska Frisksportförbundet, Svenska Gång- och Vandrarförbundet, Svenska Islandshästförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kanotförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska Klätterförbundet, Svenska Kryssarklubben, Svenska Livräddningssällskapet, Svenska Orienteringsförbundet, Scouterna, Svenska Skridskoförbundet, Svenska Turistföreningen och BirdLife Sverige.

Nedan lyfter vi upp två av våra medlemsorganisationer, hur de arbetar och varför ökat anslag är centralt för att kunna utveckla deras verksamhet.

Sportfiskarna

Sportfiskarna är en organisation som under 2020 erhöll nästan lika mycket medel i organisationsstöd som till verksamhetsstöd. Friluftsanslaget är, jämte förbundets medlemsintäkter Sportfiskarnas enskilt viktigaste intäktskälla.

Under flera år har de drivit tre projektfinansierade aktiviteter för barn och ungdomar - som finansierats av Svenskt Friluftsliv:

- *Skolbäcken* Praktiska och färdigplanerade miljö- och friluftsaktiviteter – där aktiviteterna sker på skoltid.
- *Fiskelov* Fiskeskolor då skolorna har lov. Kommunerna är i stort behov av organiserade lovaktiviteter.
- *Street* Fiskeaktiviteter på kvällstid - öppna och välkomnade fritidsaktiviteter utomhus i lättillgängliga miljöer.

Sportfiskarnas strategi har varit att söka regional medfinansiering efter initial finansiering av Svenskt Friluftsliv. När sedan medfinansiering erhållits har projekten kunnat flyttas till nästa ort – vilket har skapat en positiv spridningseffekt.

Hur många har aktiviteterna nått? (Siffrorna nedan gäller mellan 2016-2019)

18 000 barn har fått uppleva Skolbäcken.

10 000 barn har deltagit i Fiskelov.

3 200 ungdomar har varit med och fiskat i Street. *8

År 2013 startade Sportfiskarna projektet *Klassdraget*, som gick ut på att på skoltid ta ut hela klasser till en sjö och ge dem möjlighet att fiska. Tack varje många ideella ledare har över 100 000 barn deltagit i projektet sedan starten, och kostnaden för aktiviteten kunnat hållas mycket låg.

Sportfiskarna upplever det som viktigt att fortsätta engagera barn och unga i fiske och fiskevård, och är redo att ta nästa steg i utvecklingen. Med ökade resurser kommer de att kunna växa ytterligare och leverera samhälls- och medlemsnytta.

Friluftsfrämjandet

Friluftsfrämjandet är en av våra medlemsorganisationer som under 2020 erhöll den större delen av tilldelade medel till organisationsstöd och en mindre del medel för

Johannesfredsvägen 7, 168 69 Bromma
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

verksamhetsstöd. Det innebär att Svenskt Friluftsliv stöttar en stor del av Friluftslivsförbundet sitt arbete organisatoriskt.

Friluftslivsförbundet har en omfattande verksamhet – alltifrån Friluftslivsförbundets cirka 300 lokalavdelningar som bedriver omfattande verksamhet med barn och unga, Skogsmulle och Skogens Värld (ålder 0–7 år), skidskolor i cirka 80 backar över hela Sverige, till Vildmarksäventyr (7–25 år). Dessutom har Friluftslivsförbundet verksamhet i cirka 500 förskolor och skolor (genom I Ur och Skur, Skogsmulle i förskolan och Skogshjältarna). Dessa verksamheter inkluderar cirka 60 000 barn och unga, årligen.

Verksamheterna har ett tydligt fokus på hållbarhet: rörelseglädje, respekt för naturen, ideellt engagemang och demokrati. Lokalavdelningarnas verksamhet består av regelbundna träffar i ett naturområde eller en skidbacke nära, och är cirka 2 timmar per träff. All verksamhet sker i grupper som leds av ideellt engagerade och utbildade ledare eller av professionella pedagoger.

Friluftslivsförbundets utmaning är att lokalavdelningarnas verksamhet är så uppskattad att den mycket snabbt blir fullbokad. Strategin är därför att växa genom att rekrytera och utbilda fler ledare.

Vi ser också, genom t.ex. Skogshjältarna (som finansieras via Svenskt Friluftsliv), att friluftsliv är en mycket bra arena för arbete som fokuserar på mångfald och inkludering, t.ex. med barngrupper vars vårdnadshavare är nya svenskar. Tydligt är även att en stor andel av barn och unga gillar att verksamheten saknar inslag av tävling (och därmed är ett bra komplement/alternativ till idrott), samt att naturen som arena är genusneutral, vilket underlättar lek och samarbete mellan alla barn.

Till detta ska också läggas Friluftslivsförbundets sagofigur Skogsmulle som har samma mission och värdeord som Friluftslivsförbundet, d.v.s. ökad folkhälsa och livsglädje, samt lust, tillgänglighet och kunskap. Eftersom Skogsmulle är barnens och djurens vän är respekt för naturen också mycket viktigt för Skogsmulle. Genom Skogsmulle får barn en respekt för naturen och allt som lever i den. När barn lär sig att vara aktsamma i det lilla perspektivet läggs grunden för ett livslångt miljöengagemang. Barn som får utforska, upptäcka och uppleva naturen utvecklar rörelseglädje och lär sig massor.

Nära två tredjedelar av allmänheten i Sverige känner till Skogsmulle. När Friluftslivsförbundet under Corona-pandemins första och intensiva fas lanserade Skogsmulles 30-dagarsutmaning så nåddes snabbt en miljon människor i Sverige. Skogsmulle genomgått en välbehövlig utvecklingsresa, med uppdaterade värderingar, moderniserat språk och utseende och nya berättelser och pedagogiskt material som möjliggjordes av verksamhetsbidrag från Svenskt Friluftsliv.

MEDLEMSORGANISATIONER Cykelfrämjandet, Friluftslivsförbundet, Förbundet Skog och Ungdom, Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet, Riksförbundet Hälsofrämjandet, Riksförbundet Sveriges 4 H, Sportfiskarna, Svenska Brukshundklubben, Svenska Båtunionen, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Fjällklubben, Svenska Folksportförbundet, Svenska Frisksportförbundet, Svenska Gång- och Vandrarförbundet, Svenska Islandshästförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kanotförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska Klätterförbundet, Svenska Kryssarklubben, Svenska Livräddningssällskapet, Svenska Orienteringsförbundet, Scouterna, Svenska Skridskoförbundet, Svenska Turistföreningen och BirdLife Sverige.

Även om Friluftsförbundet prioriterar rekrytering och utbildning av ledare och pedagoger/förskolor mycket högt, och trots att utbildningarna genomförs av ideellt engagerade kursledare, så räcker inte resurserna till.

Ett fördubblat anslag till friluftslivets organisationer skulle ge Friluftsförbundet möjlighet att kraftigt öka takten (fördubbla) i rekrytering och utbildning av ledare, samt att fokusera ännu mer på verksamheter med uppdrag att arbeta med inkludering. Det skulle innebära att Friluftsförbundets verksamheter, på några års sikt, kan inkludera 100 000 barn årligen.

SAMMANFATTNING

De två medlemsorganisationer vi lyfter ovan är relativt stora om vi ser till medlemsantal och omsättning. De (liksom många av våra medlemsorganisationer) har utarbetade strategier för att kunna växa – har möjlighet att växa, men behöver ökade resurser.

Friluftslivet är ett område där det är viktigt att förstå att även om det inte kostar något att vistas i naturen, så är inte organiserade aktiviteter gratis. Organiserade friluftsanslag ger också en stor utväxling om vi ser till vad som läggs in.

Avslutningsvis vill vi i vår slutargumentation lyfta ut fyra områden där friluftsliv och organiserade friluftsanslag gör skillnad.

Friluftsliv ger Folkhälsa

Det finns ett flertal undersökningar som visar på att friluftsliv ger ökat välmående både fysiskt och mentalt. Att utöva friluftsliv ger hälsa till den enskilda individen, folkhälsa när det gäller befolkningen och det är också positivt samhällsekonomiskt.

Friluftsliv ökar Demokratin

Friluftslivets organisationer bygger på demokratiska grunder och genom att delta i en friluftsanslag så ökar både kunskapen om och förståelsen för det demokratiska samhället.

Johannesfredsvägen 7, 168 69 Bromma
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

Friluftsliv bidrar till Integration

Friluftorganisationernas aktiviteter är genusneutrala – och naturen i sig behandlar alla lika oavsett ursprung. En nappande fisk bryr sig inte om var en människa är född, vilket kön personen har, eller om hen är funktionsvarierad.

Friluftaktiviteterna är inriktade på att lära sig om naturen, att orientera sig och känna sig trygg. Ytterligare en aspekt är att det vid aktiviteterna finns tillfälle att knyta viktiga kontakter och på det sättet också ge ökade möjligheter för integration.

Friluftsliv ökar Naturförståelsen

Friluftsliv innebär att se naturen på nära håll och också lära sig samspelet där. I en tid av klimatförändringar och Coronapandemi blir det tydligt hur viktigt det är att förstå de olika rollerna på planeten. Friluftorganisationerna bidrar till ökad kunskap om natur, djur och människans plats i tillvaron.

För Svenskt Friluftslivs medlemsorganisationer är det av central betydelse att resurserna ökar. Därför menar vi att det är av vikt att statsanslaget höjs till 100 mnkr!

Ulf Silvander
Generalsekreterare
Svenskt Friluftsliv

Lars Lundström
Ledamot i styrelsen för
Svenskt Friluftsliv

Johannesfredsvägen 7, 168 69 Bromma
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

NOTER

* 1 Medlemsorganisationer:

Friluftsförbundet, Förbundet Skog och Ungdom, Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet, Riksförbundet Hälsofrämjandet, Riksförbundet Sveriges 4 H, Sportfiskarna, Svenska Brukshundklubben, Svenska Båtunionen, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Fjällklubben, Svenska Folksportförbundet, Svenska Frisksportförbundet, Svenska Gång- och Vandrarförbundet, Svenska Islandshästförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kanotförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska Klätterförbundet, Svenska Kryssarklubben, Svenska Livräddningssällskapet, Svenska Orienteringsförbundet, Scouterna, Svenska Skridskoförbundet, Svenska Turistföreningen och BirdLife Sverige.

* 2 2006 skapade Svenskt Friluftslivs medlemsorganisationer 263 miljoner aktivitetstimmar, dvs 126 380 årsarbeten (baserat på en arbetsvecka på 2080 timmar). Någon senare undersökning har inte gjorts. (Undersökningen finns på Svenskt Friluftslivs webbsida under rubriken forskning/rapporter). Länk: <https://svensktfriluftsliv.se/forskningrapporter/rapport-sammanfattning-av-undersokning-om-svenskt-friluftslivs-medlemsorganisationer/>

* 3 Idag fördelar Svenskt Friluftsliv det statliga anslaget till friluftslivets organisationer i enlighet med lag (2010:1539) och förordning (SFS 2010:2008). Nuvarande anslag uppgår till 47 785 000 SEK (budgetpropositionen för 2021) och ingen höjning är aviserad. Nuvarande anslagsnivå har varit konstant sedan 2015, med undantag för 2020 då en tillfällig ökning med 3 MSEK fanns budgeterad för planering av Friluftslivets år.

* 4 En undersökning från Mittuniversitetet (2009) uppskattade att friluftslivet omsatte ca 100 miljarder per år varav två tredjedelar i Sverige. Detta skapade i sin tur ca 75 000 årsarbeten, ofta i glesbygd. Länk: <https://svensktfriluftsliv.se/wp-content/uploads/2012/12/Friluftslivets-ekonomiska-v%C3%A4rde-2010.pdf>

* 5 För vidare information om Svenska Kennelklubbens omfattande ekonomiska förluster under Coronapandemin, kontakta VD Ulf Uddman, ulf.uddman@skk.se
mobil: 070-752 36 30

* 6 För vidare information om Svenska Turistföreningens omfattade ekonomiska förluster under Coronapandemin – kontakta Tf vice generalsekreterare Daniel Skog, daniel.skog@stfturist.se,
mobil: 072-092 34 14

* 7 Kostnaden för fysisk inaktivitet – Två undersökningar har gjorts dels av hälsoekonomerna vid Lunds universitet, dels av hälsoekonomerna vid Göteborgs universitet. Kostnaden uppgår till mellan 4,5 och 6 miljarder kronor per år för samhället. Det skall ställas i relation till rökningen som kostar ca 7 miljarder per år. Länk till rapport: <https://svensktfriluftsliv.se/wp-content/uploads/2012/12/Fysisk-inaktivitet.pdf>

MEDLEMSORGANISATIONER Cykelfrämjandet, Friluftsförbundet, Förbundet Skog och Ungdom, Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet, Riksförbundet Hälsofrämjandet, Riksförbundet Sveriges 4 H, Sportfiskarna, Svenska Brukshundklubben, Svenska Båtunionen, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Fjällklubben, Svenska Folksportförbundet, Svenska Frisksportförbundet, Svenska Gång- och Vandrarförbundet, Svenska Islandshästförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kanotförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska Klätterförbundet, Svenska Kryssarklubben, Svenska Livräddningssällskapet, Svenska Orienteringsförbundet, Scouterna, Svenska Skridskoförbundet, Svenska Turistföreningen och BirdLife Sverige.

Johannesfredsvägen 7, 168 69 Bromma
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

*8 Sportfiskarna har sett en kraftig utveckling, tex. deltog 1500 barn i *Skolbäcken* 2016 och 6000 barn år 2019 (totalt har 18 000 barn fått uppleva *Skolbäcken* sedan start). I projektet *Fiskelov* deltog 1200 barn år 2016 vilket ökade till 4000 barn år 2019 (totalt har drygt 10 000 barn varit med Sportfiskarna på *Fiskelov* sedan start). Fler än 3200 ungdomar har deltagit i *Street* sedan 2016.

MEDLEMSORGANISATIONER Cykelfrämjandet, Friluftsfrämjandet, Förbundet Skog och Ungdom, Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet, Riksförbundet Hälsofrämjandet, Riksförbundet Sveriges 4 H, Sportfiskarna, Svenska Brukshundklubben, Svenska Båtunionen, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Fjällklubben, Svenska Folksportförbundet, Svenska Frisksportförbundet, Svenska Gång- och Vandrarförbundet, Svenska Islandshästförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kanotförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska Klätterförbundet, Svenska Kryssarklubben, Svenska Livräddningssällskapet, Svenska Orienteringsförbundet, Scouterna, Svenska Skridskoförbundet, Svenska Turistföreningen och BirdLife Sverige.